

Morda je čas, da se spomnimo prihodnosti

Umetnostna galerija Maribor Na razstavi *Ne glej nazaj, okej?* se horizont časa in prostora širi prek lokalnega in nacionalnega

»Razstava izhaja iz prepričanja, da preteklosti v obliki pisane zgodovine ali doživetih spominov, kulturne dediščine ali političnih simbolov ne doživljamo več kot zaključene zgodbe, temveč kot polje možnih novih izkušenj, ki od nas vseh zahteva prispevek kreativne in kritične odgovornosti.« Tako je povedala kustosinja Simona Vidmar ob odprtju razstave *Ne glej nazaj, okej?*, ki sodi med velike projekte Umetnostne galerije Maribor (UGM), saj so ga pripravljali več kot eno leto.

- Osemnajst umetnikov iz evropskih držav in predvsem z Bližnjega vzhoda.
- Pisane zgodovine ali doživetih spominov ne doživljamo več kot zaključene zgodbe.
- Izkušnje in travme, tudi tiste z najbolj oddaljenih koncev sveta, postajajo tudi naše.

dividualni, zgodovinski, družbeni, kulturni, politični ... – in soočanje z njim skozi procese prisvajanja, postvarjanja, animiranja ter potvarjanja je postal osrednje orodje za raziskovanje in razumevanje našega občutenja preteklosti in aktualnih realnosti.

»Spomin je vpliven in kompleksen mehanizem, ki oblikuje našo identiteto ter nam omogoča občutek pripadnosti. Je na prese-

čišču med dejstvi in fikcijo, posega v naše dnevno življenje ter megli koordinate časa in prostora. Spomin je vedno v tranziciji, znan po nezanesljivosti in nagnjenosti k pozabljanju. Ali kot nas je podučil že Freud, spomin je samo druga oblika pozabe,« je poudarila Simona Vidmar. Obsesija s spominom je tudi pomemben simptom naše kulturne sedanjosti, pogojena s sodobnimi načini reproduciranja in komuniciranja.

Alternativna prihodnost

Ob tem se po mnenju Simone Vidmar zdi, da je obilica diskurzov o spominu in spominjanju, ki znanjujejo novi milenij, zamenjava za aktivistično navdušenost nad obljubami prihodnosti, ki so bile značilne za prejšnje stoletje. Pretekla fantazije o vsesplošni globalizaciji in nenehnem razvoju so danes že arhivski material in del kabineta deziluzij. Vendar si tudi danes želimo zamisliti alternativno prihodnost, da bi lahko artikulirali naše politično in kulturno nezadovolj-

Hrair Sarkissian: *Domotožje* FOTO ARHIV HRARJA SARKISSIANA

stvo s sedanjostjo sveta. Diskurzi o spominu nam omogočajo, da si jih lahko predstavljamo, razstava pa analizira vlogo umetnosti v tem zapletenem in protislovnem procesu, ki je navidezno bolj povezan s preteklostjo kot prihodnostjo.

Razstava, ki je nastala s podporo Goethejevega inštituta ter Francoskega inštituta, predstavlja tiste prakse v sodobni umetniški produkciji, ki individualno spominjanje in konflikte zgodovinenja soočajo z brezkompromisnimi dejanji in v želji po razdiranju konvencij ob formalno prepričljivem jeziku humora, absurda, poetike ali redukcije v sebi nosijo neposlušnost in upor. *Ne glej nazaj, okej?* po besedah Simone Vidmar ponuja v razmislek vprašanje, ali nam pogled nazaj končno lahko omogoči nov začetek in nas opozarja, da je »mogoče čas, da se spomnimo prihodnosti«.

Z različnih koncev sveta

Na razstavi se predstavlja osemnajst umetnikov iz evropskih

držav, veliko avtorjev in avtoric, pa prihaja tudi iz arabskih držav oziroma z Bližnjega vzhoda, kjer so soočanja s tovrstnimi vprašanji zaradi vojnih in konfliktnih situacij nedvomno intenzivnejša. Vsebinske izpeljave teme so različne, prav tako forma in tehnike, saj obsegajo tako serije risb, arhitekturne eksperimente in fotografske zgodbe kot video, igrani film ter zvočno instalacijo. Med njimi so tudi številni renomirani umetniki, denimo Sirec Hrair Sarkissian, ki živi v Veliki Britaniji in se je s fotografskimi cikli do zdaj predstavil v številnih prestižnih galerijah, na Beneškem bienalu pa je razstavljal v Armenskem paviljonu, ki je prejel zlatega leva. Podobno velja za Alžirca Massiniso Selmanija ali za Nino Mangalanayagam, ki izhaja iz Šrilanke in zdaj ustvarja na Švedskem. Za razliko od številnih tovrstnih projektov, kjer so na ogled zgolj dela, so številni umetniki pripotovali v Maribor in bodo na predavanjih predstavili svoje načine dela.